

στο μικροσκόπιο...

Βουλευτές Επικρατείας, ένας αριστοκρατικός θεσμός

Του Φ. Καλλιγκοπούλου

Μόνον η σιβαρή προσωπικότητα του Κωνσταντίνου Καραμανλή, αλλά και η αρχηγική «ιδιοτέλεια» των έκτοτε πρωθυπουργών, διατήρησε για 35 χρόνια τώρα τον μάλλον αριστοκρατικό θεσμό των βουλευτών Επικρατείας, που συνιστά καθαρή αρχηγική προνομία. Αν, θεωρητικώς, ετίθετο σήμερα σε ψηφοφορία σε συνταγματική αναθεώρηση η διάταξη και εγκατέλειπαν οι βουλευτές την «αρχηγοφοβία», θα την κατεψήφιζαν πανηγυρικά. Η μικρή λίστα των 12 - 15 βουλευτών Επικρατείας κατά την πρόβλεψη του Συντάγματος, προέκυψε από την αρχική σκέψη του Κωνσταντίνου Καραμανλή να

συμπεριλάβει μετά την τραυματική περίοδο της δικτατορίας στα ψηφοδέλτια του εξέχοντες επιστήμονες, καταξιωμένες προσωπικότητες Ελλήνων που διέπρεπαν στο εξωτερικό, αλλά και προσωπικότητες που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο δεν θα ήσαν διατεθειμένες να κατέβουν στο στίβο της πολιτικής. Επειδή ο θεσμός του εξωκοινοβουλευτικού υπουργού ήταν περίπου ταμπού, θα ήταν μια ευκαιρία - φυτώριο για χρησιμοποίησή τους σε υπουργικούς θώκους.

Πώς ξεκίνησε

Αρχικά με τον πρώτο εκλογικό νόμο του 1974 και στη συνέχεια με το πρώτο Σύνταγμα του 1975, εισήχθη ο μέχρι τότε άγνωστος θεσμός των βουλευτών Επι-

κρατείας, ο αριθμός των οποίων δεν θα μπορούσε (Σ. 54 παρ. 3) να είναι μεγαλύτερος από το ένα εικοστό του όλου αριθμού των βουλευτών και να εκλέγεται ενιαίως σε ολόκληρη την επικράτεια. Στην πρώτη μεταδικτατορική Βουλή, αλλά και το 1977, ο Καραμανλής τηρήσε αυτό που πίστευε. Προσωπικότητες όπως ο Μιχάλης Στασινόπουλος, ο Κωνσταντίνος Τσάτσος, η Ελένη Βλάχου, οι καθηγητές Δημήτριος Ευρυγένης, Διονύσης Ζακυθηνός, Κυπριανός Μπίρης, Κων. Τρουπάνης, ο αναπληρωτής γ.γ. του ΟΗΕ Κωνσταντίνος Σταυρόπουλος, αλλά και ο Ευάγγελος Παπανούτσος από την πλευρά της Ένωσης Κέντρου - Νέες Δυνάμεις ήσαν τα πρώτα ονόματα. Το '77 οι Παναγιώτης Κανελλόπουλος (ώς το 1985), Σπύρος Δοξιάδης, Γιώργος Κοντογιώργης.

Μπήκε όμως και για πρώτη φορά στη πρώτη αποστρατεία ο Σόλων Γκίκας, που πεθαίνοντας έφερε στο προσκήνιο τον διαπρεπή οικονομολόγο Γιάννη Παλαιοκρασσά. Τότε άναψε το άστρο κι ενός ακόμη οικονομολόγου που διέπρεπε στη διεθνή τράπεζα του ΟΗΕ, του Σταύρου Δήμα, που περιελήφθη στους 12. Από το ΠΑΣΟΚ εξέλεξαν μεταξύ άλλων ο Σπύρος Πλασκοβίτης, η Αμαλία Φλέμινγκ, αλλά και ο Στέφανος Τζουμάκας.

Είχε αρχίσει ήδη να φυλλορροεί το Κέντρο και τα δύο κόμματα εξουσίας προσπαθούσαν να αποκομίσουν οφέλη. Ετσι ο ναύαρχος Ιωάννης Τούμπας ήταν στο πρώτο ψηφοδέλτιο της Ν.Δ., ενώ από το 1981 ως το 1989 εξασφάλισε το ΠΑΣΟΚ μέσω του «Επικρατείας» στέγη στον Γεώργιο Μαύρο. Την ίδια χρονιά άναψε μέσω των «Δώδεκα» το άστρο των Γιώργου Γεννηματά, Ακη Τσοχατζόπουλου, Απόστολου Λάζαρη, ενώ από τη Ν.Δ. ο Ράλλης ανακάλυπτε την καθηγήτρια του Ποινικού Δικαίου Άννα Μπενάκη - Ψαρούδα, και αποστράτευσε με μία ανέξοδη τιμητική θητεία τον Κωνσταντίνο Παπακωνσταντίνου. Το '85 ο Γεράσιμος Αρσένης, η Μελίνα (σε τιμητική αποστρατεία

ώς το 1994), η Βάσω Παπανδρέου. Από την άλλη πλευρά μία θέση ως το 1990 για τον ασθενή Αβέρωφ, ενώ η Ν.Δ. εξασφάλιζε και τα στελέχη του ΚΟΔΗΣΟ Μπάμπη Πρωτόπαππα και Βιργινία Τσουδερού, όταν το ΠΑΣΟΚ έπαιρνε στους κόλπους του τον κεντρογενή επίσης Νίκο Ψαρουδάκη. Τα ανοίγματα συνεχίστηκαν το '89 με τον Μάρκο Βαφειάδη και τον Γιάννη Μπούτο για το ΠΑΣΟΚ, ενώ στις πολυτιμες θέσεις της τιμητικής αποστρατείας έμπαιναν οι Γιάννης Αλευράς ('89-'95) και Θανάσης Κανελλόπουλος ('89-'94).

Η ιστορία στη συνέχεια επιβεβαίωσε την παγιωμένη πρακτική. Δίπλα στα νέα ονόματα βρίσκονται και κάποιοι ήδη βετεράνοι για ανέξοδη τιμητική αποστρατεία, ή τήρηση των κομματικών ισορροπιών, ενώ η τάση για ανοίγματα ή διείσδυση στο χώρο του αντιπάλου δεν έλειψαν, με τελευταία του 2004 τα ονόματα των Στέφανου Μάνου - Ανδρέα Ανδριανόπουλου και Μαρίας Δαμανάκη - Μίμη Ανδρουλάκη στα ψηφοδέλτια του ΠΑΣΟΚ.

Πολύ λιγότεροι από τους μισούς εκλεγέντες στη λίστα των 12, συνέχισαν στο στίβο της σταυροθηρίας. Ή δεν τους πήγαινε ή δεν τους έπαιρνε ενώ τη θητεία του ξεκίνησε από το Επικρατείας ο μόνος πολιτικός αρχηγός Νίκος Κωνσταντόπουλος. Στις προτάσεις συνταγματικής αναθεώρησης, η Νέα Δημοκρατία και το 1995 και το 2006 έθεσε ζήτημα διπλασιασμού του αριθμού των βουλευτών Επικρατείας. Αγνωστο γιατί.

Πάντως η πρακτική των τελευταίων ετών για τη Ν.Δ. κυρίως, να θέτει επιφανή στελέχη της (Εβερετ, Σουφλιάς, Σιούφας) σε τιμητική αποστρατεία, αναιρεί τη σκοπιμότητα του θεσμού, που φαίνεται να υπαγορεύεται πλέον από εκβιασμούς ή σκοπιμότητες ισορροπιών. Ο κοινός νομοθέτης δεν τόλμησε να χρησιμοποιήσει ούτε την ευχέρεια των 15 που δίνει το σημερινό Σύνταγμα. Ελεγαν ότι θα το επεδίωκαν με τους βουλευτές του από-

δημου Ελληνισμού. Όμως τότε οι τρεις επιπλέον έδρες θα έπρεπε από κάπου αλλού να κοπούν, αφού ο αριθμός «300» είναι ο ανώτερος που θέτει ο συνταγματικός νομοθέτης.

Στην τελευταία πάντως διαδικασία αναθεώρησης η Ν.Δ. είχε τους πάντες αντίθετους, ακόμη και τους βουλευτές της - δεν την υπερασπίστηκαν ούτε οι καθορισθέντες αγορητές της Πάνος Παναγιωτόπουλος και Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης, ενώ από το ΠΑΣΟΚ ο κ. Βενιζέλος είπε ότι ο θεσμός είναι πλέον περίπου πολυτέλεια. Αποτέλεσμα 60 βουλευτές μεταξύ των οποίων και έξι υπουργοί της Ν.Δ. με τα οργανωμένα «όχι» έστειλαν την πρόταση στα αζήτητα, ενώ και τώρα η βάση των βουλευτών βράζει όταν τρεις από τις εικαζόμενες πέντε έδρες Επικρατείας τις παίρνουν βετεράνοι αποστρατείας ή σκοπιμοτήτων.

Προφητεία από το 1975

Στην επεξεργασία του Συντάγματος του '75 ο Ανδρέας Παπανδρέου (που δεν είχε βγάλει βουλευτές Επικρατείας στην πρώτη μεταδικτατορική Βουλή) ήταν επιφυλακτικός με τον τρόπο εκλογής των 12 - ταλαντευόταν ακόμη με το εκλογικό σύστημα της προτίμησής του. Αλλά και οι βουλευτές της πλειοψηφίας ταλαντεύτηκαν: αφήρεσε την πρόταση η β' συνταγματική υποεπιτροπή, την επανέφερε με ένα νεύμα του Καραμανλή η Ολομέλεια της Συνταγματικής Επιτροπής. Ένας όμως φάνηκε προφητικός. Ο Απόστολος Κακλαμάνης, που επισήμανε τότε ότι υπάρχει αδιαφάνεια στην κατάρτιση των συνδυασμών των δώδεκα και τόνισε: «Φοβούμαι ότι δεν κατασφαλίζει τίποτε ότι στο μέλλον δεν θα είναι δυνατόν να ευρισκονται εις την αίθουσαν αυτήν βουλευταί της Επικρατείας πρόσωπα τα οποία δεν θα έχουν ούτε το κύρος, ούτε την αξίαν, ούτε την αίγλην τινών εκ των εισελθόντων κατά την πρώτην εφαρμογήν του θεσμού. Θεωρώ ότι είναι κατ' εξοχήν αντικομματικός».

BRIKI Μπρίκι το ΕΛΛΗΝΙΚΟ, σε πανέμορφο καινούργιο μοντέλλο, χωρίς καλώδιο, ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ, μοναδικό. Ψήνει τον καφέ με γεύση και με καϊμάκι. Είναι γρήγορο. **ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ !!**

Electric Cordless Coffee Maker

• ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΜΠΡΙΚΙ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΦΕ
• ΗΛΕΚΤΡΙΚΛΙ CENZVE TÜRK KAHVESİ İÇİN
• ELEKTRICNO GEZVE ZA VASETO
• TRADICIONALNO KAFE

BRIKI

MANDI products Pty. Ltd. 12283W

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ NSW & ACT

Πώληση λιανική και χονδρική. Τηλεφωνείστε για παραγγελίες στον ΜΑΝΩΛΗ ΚΟΥΤΣΟΥΡΑΗ (02) 9599 4774

Το ΜΠΡΙΚΙ σε λιανική πώληση θα το βρείτε και στα κάτωθι καταστήματα

- House in Chatswood - 9884 9477
- House in Warriewood - 9970 6522
- House in Warringah - 9939 3722
- House in Parramatta - 9633 9963
- House in Rockdale - 9553 6364
- House in Broadway - 9281 4724
- House in Marrickville Metro - 9550 4613
- Danas Café Marrickville - 9558 3573
- House Essentials Kingsgrove - 9554 3200
- Wednesdays Housewares Macquarie Shopping Centre - 9878 6527
- Millway Earlwood - 9559 5673
- Prestige Patisserie Carlton - 9587 3437
- Primo International Food Wetherill Park - 0413 438 001
- Euro Foods Wollongong - 02 4225 0022
- Michael Vasilis Chemist Lakemba - 9759 1125
- Kings Court Deli Rockdale - 9567 1627
- White Castle Carlton - 9553 8065
- Metropolis Music Centre Earlwood - 9787 4825
- Mandi Bexley - 9599 4774
- MEGA TRAVEL, LIVERPOOL - 9824 2427